

Erdélyi Híradó.

Kolo'svárról, Szombaton, Junius' 30-kán, 1832.

Erdély. Németország. Olaszország. Nagybritánia. Franciaország.
Nemzeti Társalkodó 26-dik Szám.

ERDÉLY.

Székely Udvarhely, Jun. 6-án:
Nms. Udvarhely Anya-Székünknek hosz-
szas szolgálatja által érdemes kir. Fő-
Administratora Ábrahámfalvi Méltóságos
Ugron János úr, atyai Elölülése alá
meghívta a' folyó hónap 4-kére a' Ne-
mes Szék Rendjeit, kiknek sziveken fe-
kűvén a' Köz-jó előmozdítása, szokat-
lan számosságú volt a' Gyülekezeten. A'
Rendek gyűlése egy követség által hír-
ré tétetvén a' Mgs. kir. Fő Administra-
tor úrnak, maga is személyesen megje-
lent, 's az előlülői székét bé ülven —
fontos beszédje által nyitotta-meg a' ta-
nácskozást, kinyilatkoztatván azt, hogy
össze gyűlésünknek fő célja, a' V. Ki-
rály Birói Hivatalok, és a' Fő Jegyzői
Hivatal', a' törvények értelméhez ké-
pest szabad választás által leendő meg-
ujítása. — Ennél fogva a' szövatok bé-
szedésére Biztosságot kívánt kineveztet-
ni mindenek előtt, a' mely ki is nevez-
tetvén, a' Mgs. kir. Fő Administrator úr
a' Biztosság' előlülését magának tartot-
ta; minekelőtte a' Biztosság a' maga mun-
káját elkezdette volna, némely tagok ál-
tal elő-terjesztették az egyesülési hit
(Unionis Juramentum) letétele; mely
erdélyi alkotmányunknak sarkalata, 's
a' szabad népekhez, Fejedelmeiket vé-

rekkel is védleni készekhez leginkább il-
lő törvény — ugyan is Hazánk szent
törvényei szerint, csak ugy lehetvén
a' kebelbeli birtokos Nemes a' közgyű-
lésnek (Marchalis) tagja, ha az egygye-
sülési hitet letette; ebben megesküszik
minden tag.

1-ór hogy törvényes Fejedelme el-
len, akár nyilván, akár titkon semmit
nem csinál, 's ahhoz hív' s engedelmes
lészen.

2-szor: hogy a' 3 egyesült Nem-
zeteknek, négy bévett Vallásoknak min-
den jussait és privilegiumait, 's az egy-
gyes hazafiakat is meg nem sérti; 's ha
azok sértetnének, a' közgyűlésnek felje-
lenti, 's azzal egyesülve Ő Felségéhez
a' Fejedelemhez folyamodik kérésével —
's e' végre a' többi Törvényhatóságokat
is felszólítja, és nekik is hasonló eset-
ben, a' Fejedelem szentséges színe elébe
terjesztett kérésével segítségül lesz. De
ezen javallat nem fogadtatott-el; rész-
szeréot azért, mivel némelyek azt állí-
tották, hogy már letették, mások, hogy
ők már esküdtek-meg egyebeknek elég-
szer életekben, sokan, hogy hitelés nél-
kül is becsületes emberek tudnak lenni,
részszerént azért, mivel az Elölülő úr,
a' kinevezett Biztossággal, munkájok foly-
tatása végett, minekelőtte ezen tárgy el-

határozatott, vagy kivitatott volna, a' gyülekezetet elhagyták; 's következőleg a' gyülekezet Elölülő nélkül nem tanácskozhatott; és így a' mi igen népes közgyűlésünk' érdemes tagjai egyenként szózatolhattak, (mely negyedfél óra alatt esett-meg) 's a' Biztosság köteles jelentését megtehetette, mind addig a' Nemes Rendek foglalatosság nélkül ugyan, de egész csendességgel, csak a' barátságos és atyafiságos társalkodás részesei lehettek. Délutáni egygyedfél óra tájban a' Biztosság bévégezvén a' maga munkálkodását, újra megjelent a' Mgs. kir. Fő-Administrator úrral együtt gyülekeztünkben, a' ki is béülvén az előlülői széklet, kezdődtek a' közgyűlési tanácskozások. Előterjesztetvén a' Biztosság jelentése, úgy találtatott, hogy a' szózatok többsége egyáltalában a' magokat hozzászolgálatjok által érdemesített, 's mostan is szolgálatban lévő Tiszt atyafiakra esett — — — — — Ezután felolvastatott két Lófő és Darabont (Primpilus és Pixidarius) Székely atyafiaknak csupán csak a' magok nevek aláírások alatt a' Lófő, és Darabont Rend nevekben írt kérések; mely szerint kéretett, hogy a' Lófő, és Darabont Rend csupán csak a' tiszti hivatal megújítása tekintetéből szózatolni hivattatván-bé, a' szorgos mezei munka idején tovább ne tartoztassék, hanem elbocsáttassék; ellene mondván egyszermind minden azon újításoknak, melyek által ősi alkotmányok csonkulást szenvedne, 's a' mely végezések az ők közbe jövelelek nélkül tétetnének; ezen kérelem a' Jegyzőkönyvbe béiktattatott, a' nélkül, hogy a' Rendek annak elhatározásában ereshkedhettek volna. Felolvastatván továbbá Nemes Maros-Széknek, 's több Magyar Vármegyéknek felszólítások, mely szerint az Országgyűlése megnyerhetése vé-

gett minden törvényes módoknak használására ezen Nemes Anya-Szék is felszólítottatott; ezen alkalmatossággal meghatározatott, hogy ezen Nemes Anya-Székünk (mely köteles, példájával a' többi Székely-Székeket serkenteni, 's kötelességek' teljesítésére buzdítani) szóltsa-fel egyenként a' többi Nemes Székely-Székeket, megtenni a' magok részéről a' fenforgó országos és sérelmes tárgyban lehető vélekedéseket, 's oly móddal egygyesülni, hogy az egész Nemzet, mint egy test jelenhessen-meg, a' Nemzet pecsétje által megerősített kérelmével, a' szent thronus előtt. Ezen gondolat és határozás örömet gerjesztett minden igaz hazafi szívében, mint elő postája a' hazafi, és nemzeti szakadások enyészendéseinek, 's kezdete a' viszont egygyesülés' 's törvényes összeolvadás' joltévb malasztjainak. — Annakutánna egy Ellenmondás (Protestatio) adatott-bé a' Reformatus és Unitarius Atyafiak által, a' Catholica Hitről hozzájuk átállani szándékozók hathéti tanittatások ellen, mint a' mely az ők jussaikat, Hazánknek 1791-ben is megerősített régi törvényeit is sértő, törvény elleni Rendelet; ezen Ellenmondat a' nagy Mélt. Kir. Kormány-székhez felküldetett. — Ugyan ez alkalmal meghatározatott az is, hogy a' Szt. István Királyunk napjának megünneplése eránt leküldetett kegyelmes fejedelmi Rendelet csak a' Catholicusokat illethetvén, az Evangélicusok közül senki is annak megülésére tiszti erővel nekényszerítették. — Más nap tovább folytattatván a' közgyűlési tanácskozás, ugyan csak azon két Lófő, és Darabont Székely atyafiak, csupán csak a' magok aláírása alatt, a' két Rend nevében, és képében, két kérelem levelet adtak a' Rendek elébe, mely szerint nagy megsértődését panaszolják a' két Rendeknek

Jun. 5 's 6-ki sebbe estek gyámolítására a' Király 50,000 frankokat küldött.

Generalis Lafayette Jun. 11-kén La-grange nevű falusi jószágába utazott.

(Moniteur) A' motózások ma (7) tovább folytattak, 's új elfogatások estek. Meg kellett motózni az egész Beau-bourg utszát, hol a' lázzadozók tegnap sokáig besánczolták volt magokat. Ezen motózás következtében sok puská, kard, töltés, töltéstartó, gyújtó, 's ágyugolyo-bis foglaltatott-el. Emberek is többen fogattak-el olyanok, kiket a' köz-panasz azzal vádolt, hogy egyenként járkált katonákat és nemzeti öröket gyilkoltak-meg. A' nép hogy e' rendszabások neki tetszenek, ezen kiáltásokkal nyilatkoz-tatta-ki. Éljen a' Király! Éljen a' nemzeti örség! Éljen a' lineakatonaság! A' városnak más részeiben is találtatott mu-nitio, golyobis, 'sat. A' lakosok magok segítségül vannak törekedéseikben a' tiszteknek.

(National) Meg vagyunk hatalmazva annak kinyilatkoztatására, hogy a' La-fitte, Odillon Barrot, és Arago urak lép-tének nem volt más czélja, hanem csak az, hogy kérjék a' Királyt: akadályoz-tassa-meg a' vérontást, 's ivétessen sze-lidséget elé a' győzelem után; és ha egy más-fél óráig tartó, nagyon eleven beszélgetés után nem nyerheték is meg mind azt a' mit obajtának, még is meg-nyerték legalább azon ígéretet, hogy a' ministeri tanácsban már egyszer félre ve-tett javallat nem fogna viszont elé vétetni. Még inkább elszomorítá tehát ő-ket mint elbámitá az, hogy az Ordonan-cet (Páris ostrom alá vetése iránt) a' hivatalos hírlevélben még is olvasnók-kellet.

(Courrier) Némelyek azt erősítik ma (7) hogy a' kamarák Julius 25-ikére öszszehivatnak.

A' Constitutionel írja, Rómából Má-jus 24-kéről: „Madame Laetitia Bona-parte, nagyon közelgő halálától fenye-gettetvén, a' reichstadti Herczeg számá-ra tett testamentomi rendeletihez egy co-dicillust mellékel, mely szerént azon e-setben, ha a' fiatal Herczeg korán el-halna, a' Madame által nekie szánt nagy örökség ismét a' Bonaparte familiára száll vissza. Madame Laetitia Fesch Car-dinalissal, és Lützov Gróffal Austria meg-hatalmazott követjével beszéllett e' ren-delése iránt, melyre a' Napoleon anyja, unokájának mindég gyengélkedő egéssége miatt határozá-el magát.“

Az alsó rajnai Kurir ezt írja Metz-ből: „Midőn a' Dame blanche (fejér aszszony) darabnak játékszínen utóbbi elő adatásakor, György benne ezt mon-dá: Az okosság nekünk mindenben az i-gazi közép útát parancsolja tartanunk, közönséges fűtyölés töre ki ezen mon-dásra, 's a' ház hangzék az ezerszeresen ismétlett kiáltástól: Félre a' justemilieu-vel! félre a' Juliustól, elpártoltakkal! fél-re az árulokkal! Éljen a' szabadság! A' Marseillaiset énekelék, és senki sem szó-la csak egy szót is a' juste-milieu vé-delmére.“

(Moniteur) A' motózások ma (Jun. 8) Páris több részeiben tovább folyta-tódtak, 's ujabban fegyverek és muni-tiók foglaltattak-el. Hasonlólag történ-tek némely nevezetes elfogatások is. Több idegen kivándorlottak elutasítottak a' fő-városból.

(Messenger) Nem maga Herczeg Fitz James fogattak-el, hanem a' fija.

Több párisi liberalis hírlevelek pro-testáltak Párisnak ostrom állapotba hely-ztetése ellen. A' Temps redactora Coste úr protestatiojában többek közt ezt írja: Minden szabadságok, minden garantiák felfüggesztetését, egy millió ember lakta

városban, Franciaország fővárossában, nem lehet megigazolni csupa gyanítások által! Ezen okokból ki nyilatkoztatja az alólírt, mint Páris lakója, mint felelő redactora a' sajtó organumai egyikének hogy ő Páris várossának ostrom állapotba tételése ellen, mint azon környüállások között, melyekben Franciaország most van, a' leghelytelenebb, és legtörvénytelenebb rendszabás ellen protestál.
Jakob Coste.

A' fenyítő politia Junius 8-kán ki-mondotta ítéletét azon panaszos perben, melyet Feuchéres Baroné és Briant apátur Rohán Herczeg ellen indítottak volt. A' Herczeg a' Baronét és apáturt gyalázásért (az ellenek folytatott tudvalévő perben) vétkesnek nyilatkoztatott-ki, 's három hónapi fogságra, 1000 frank bírságra, 's a' perköltségeinek megfizetésére ítéltetett.

Egy párisi Junius 8-kai magánoslevél azt mondja, a' várost ostrom állapotba tevő martialis törvény fő czélja az, hogy a' néhány száz elfogatottak sorsának elhatározása hadi ítélszékeknek adathassék által, 's nehogy ismét sokat szabadon bocsássanak közülök az esküttek.

Lamarque felett mint régebben is írtuk Marschal Clauzel egy beszédet tartá melyben többek közt azt mondá: Nem akarom Lamarque tetteit elészámlálni, mert ő a' historia embere, kinek nagyságos dolgait minden francia jól tudja. Midőn a' Villanova, Piave, Oberlitz, Laybach, Engendorf, és Wagrami ütközetek, az Ata Julia, Heiligenberg és Silari győzedelmek ötet legjobb generalisink sorába emelik, bizonyára Fontarabianak 200 granatirosokkal való megvétele Caprinak szinte mesének látszó elfoglalása módja és a' Vendéének lecsendesítése annyira megkülönböztetik őt hogy a' legbátrabb vitézek 's legügyesebb alku-

dozók közt is hasonlot hozzá nem találunk. Én őtet dicsérni sem akarom, mert az ki katonai pályája mind két végén, első és utolsó tétével azon határozatot kapta: „hogy magát a' hazáért jól érdemesítette, az ki köz granatirosból annyira tudott emelkedni hogy mint Franciaország marschalja haljon-meg, az mondom magának oly dicsérő beszédet tartott melyet semmi ékesen szólás kinem fejezhet. Igen uraim! mert ha szintén ezen koporsón csak egy generallieutenant címjelei tündökölnék is, Lamarque még is Franciaország marschalja volt. Ő a' Császár gondolatjában már ki volt nevezve 's azon pillantattól fogva, melyben az erői szóló patenst a' Császár Szt. Helena köszirtján aláírta, éppen úgy Marschalnak esmértetett ő a' nép szívében, mintha az Erforti tábori sátorban vagy császári palotában neveztetett volna-ki. Midőn ezeket emlitem nem annyira az elmúlt szép emlékezetét tisztellem, mint a' jövődő kétes képét siratom. Lamarqueban mi az igazságnak és szabadságnak egy nagy bajnokát vesztettük-el. Láthatják azért uraim hogy midőn Manuel, Foy, és Constant Benjamin után Lamarque is el hágy minket méltán sirathatjuk hazánkat. Isten hozzád Lamarque minden katonák nevében hajtom meg magamat koporsód felett. Ezután Maugin, Saldanha, Ramorino, 's több más derék férjfiak beszéltek, de a' kiknek beszédjeket levelünk szűk volta kiírni nem engedí.

A' Kolo'svári Piatzon Junius 28-kán a' gabonák ára volt:

Tiszta Búza vékája 20 kupás	2 f. 30.
Elegyes vagy kétszeres	2 f. —
Ro's	1 f. 30.
Árpa	1 f. —
Zab	— 50.
Török Búza	1 f. 30.